

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
Četrletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Ljudsko glasovanje na Koroškem.

Na slovenskem Koroškem in sicer v našem plebiscitnem pasu A nemškutarji ne razširjajo samo govorce, katere je vlada zavrnila v posebnem komuniqueju, ampak še druge, mnogo nevarnejše govorce, ki imajo svoj izvor tudi v Celovcu. V Celovcu so namreč začeli z vsemi silami delati na to, da mora jugoslovansko vojaštvo naš pas zapustiti. V to svrhu so pred par dnevi priredili v Celovcu pred antantno misijo hrupne demonstracije in sicer pod pretezo, da jugoslovanski vojaki terorizirajo prebivalstvo v pasu A. Kakor na komando, so začeli pisati nemški koroški listi o nasilstvih, ki jih baje uganjajo Jugoslovani na Spodnjem Koroškem. »Der südslawische Druck in Unterkärnten, Die südslawischen Gewalt herrschaften, südslaw. Gewalttätigkeit, südslawische Gewaltmaßregeln itd. se glasijo članki in s takimi zlaganimi noticami vplivajo na antantno misijo, katero vabijo k vsem svojim prireditvam. Vse prireditve so prikrojene zopet pod

devizo: »Koroško Korošcem!« Na teh prireditvah nastopajo kaki izgnani učitelji in drugi, kot Slovenci z različnimi izmišljotinami. Splošno in namenoma se širi vest, da bo antantna misija pognala juglovanske vojake iz dežele. Ker dobivajo nemškutarji v Spodnji Koroški še vedno kak stik z nemškimi nacijonalci v Celovcu, se sedaj tudi že v našem pasu govori o tem, da bodo morali vsi jugoslovanski vojaki Koroško zapustiti. Tisti, ki take govorce razširjajo, govorijo pri takih prilikah v tem zmislu, da to obžalujejo, češ, kaj so vse uganjali nemški vojaki, in sedaj je zopet taka nevarnost, da bo glasovanje precej nevarno itd. itd. Ljudstvo, ki je občutilo zdvijanost nemških vojakov po naših krajih, je seveda precej zbegano, posebno pa na meji. V tem oziru je treba ugotoviti, da bi žendarmerija, ako ostane sama, absolutno ne zadostovala da varuje naš pas, pred napadi nemških tolpe, ki bi nalašč vznemirile naše ozemlje. Absolutno izključeno pa je, da bi se po celi obsežni meji imelo toliko žendarmerije. Morali bi biti to žendarmarijski bataljoni, kar je potem itak isto,

kakor redno vojaštvo. Ako so v Parizu bili mnenja, da zadostuje domača žendarmerija za vzdrževanje reda in miru, so bili tega mnenja samo radi tega, ker še vedno ne poznajo Nemcev, še manje pa koroških Nemcev. Verolomnost, podivjanost in zahrbtnost teh ljudi pa poznajo Slovenci na Koroškem, pozna slovenska vlada v Ljubljani in jih pozna gotovo tudi vže do dobrega vlada v Beogradu. Ako bi torej tudi kaka misija nahujskana od Celovčanov, ki so izgubljeni, ako ne dobijo slovenskega pasa na Koroškem, hotela siliti na izpraznitev našega pasa od strani našega vojaštva, bi se morala vlada temu odločno upreti. Glasovanje je izključeno, ako ni našega vojaštva v našem pasu. Pod normalnimi razmerami bi tega ne bilo treba, toda z ozirom na to, kar se je zgodilo preje in z ozirom na grožnje, ki se sedaj trosijo, je popolnoma umevno, da bi se ljudstvo ne upalo iti na glasovanje. Linija, katero je zasedlo naše vojaštvo je demarkacijska linija, ki je bila priznana tudi od antante. Če smo bili vže tako popustljivi, da smo na povelje

Je t' accuse, mon Dieu . . .

(Posmrtnica tovarišu-pravniku Josu Tomažiču, umrlemu v mariborski bolnici 29. majnika 1919).

Zibel mu je tekla ob Soči . . . V kraju težke misli in mrkega spomina . . . Tam, kjer je pred leti pesnik ljubezni vzel slovo od nas — tam, kjer so naše mlade duše kipele v zanosu in ljubavi do domače grude — do zemlje, v prelestju gibajoče se v bujnem klasju, v safirnem blesku sanjajoče ob bregu Sočinim — — — vse tam, kjer nam je ponos širil prsa — — — tam, tam, kjer je naš bedni narod v viharji noči zastavil potno palico ob oster kamen ter zaromal Golgato čez Rožni dol! He, begunec iz naroda: Si se zbudil iz trpké udanosti? Da ti je rosno oko!? Ahasver nepokojni . . .

Tam mu je tekla zibel, tovarišu!
Vzrastel je kot vzklile cvetka na trati med bujnim zelenjem v rosnem jutru — — —; nakrat se je pojavil na planu in me omamila svojo mehkobo . . . Ljubil je samoto in v tihini bajne narave je napojil svojo dušo z veličastnimi napevi Veličini in vsem duhovom, snujočim tajinstveno v paradižu zemskem . . . Takó je stopal v življenje: z močnim poletom, žarkim pogledom —, z izrazom volje neskončnih! A v notranjosti je

ostal oni mehki mladenič, ki je trpel in mučil se v svetobolju — zakrilil po zraku v težkih nočeh, da bi mu želja se izpolnila . . . nepoznana . . ., groznično lepa . . ., zasanjana . . ., breztelesna — —! Kakó mu je oživel oko, vztrepetaló telo v mrzličnem ognju, če se je trudil, da bi izrazil v besedah ono Vse, ki ga je navdihalo, napajalo — —, a je obstal ob onemoglosti jasne slike . . .
In bil je kot najvišji ognjeni zubej, ki se v silnem plamenu povspne do nebotičnih oblakov ob mogočnem požaru in bi nebo vpepelil same mlade nezlomljene volje — — —, in bil je kot bolnik, ki zasanja o kerubu smrtnem in morski roži . . .

Vse, vse je bil: silen kot titan v mitu grškem in dvojbenik nad samim sabo!

Ta dvojni zamah — last vsem velikim, sanjajočim naravam — mu je koval značaj: Zahotel je — in ni več zahotel, vzljubil je in že je zamrzil! Kot pesem nezlomljene volje in pesem bóli neskončne . . . Tak je bil in nihče ni vedel, kak je bil!

In je taval v megli in je iskal svoj genij . . . in je obstal ob vodici rosni in zakoprnel po čaši kristalni, da bi večnost izpil do dna . . . in se je razmahnil ob poljani in razkril cvetkam svojo bóli . . . in je jokal ob razpeli tam ob razpotju . . . in poljubljaj

Trpljenje . . . in je solzo porosil vrbi žaljki . . . in je molil svojo molitev . . .

In je slaven prisluškal in zastokal — ob jutranjih urah — — in je čutil smrt takó blizu . . . Oh, slavčevó petje: Zvoki čudotvorni, sladkobno opojni . . . mamljivo vspavajoči . . . A čemu ob finalu pesem žalna, tožeča turobna . . .? In takó poje slavec in toži; in tožbo razume bolnik, le bolnik . . . In on jo je tudi razumel in je blede . . .

In je legel in nič več ni vstal: zapel mu je slavec ob jutranji zari . . .

Tak je bil in zopet ni bil tak; ni bil tak, ker mu ni bil kdo enak . . . A bil je plemenit in dober! Že, ker je ljubil naravo . . . In narava mu je plačala ljubezen, da ga je navdahnila s svojim tajinstvenim sijajem, ki ga je nosil v sebi, in s svojo mehkobo! Kakó so dihale one mehke sanjajoče besede hrepenenje življenja . . ., ko je zaznal in se zbal in se me oklenil in obupno zastokal . . . Eh, ko bi ne bilo slavčevega petja . . . in bi ne zažgoel njemu, slavček ob jutranji zori . . . Tedaj mu je zasvetilo oko in zastrmelo v svet kot ona čarodejna kraljica pravljicnih vodá, ki zakoprni v deviški lepoti v mesečnih bajnorosnih nočeh — — — in okó mu je zamrlo v trepetu solznem, kot zamre ona cvetka ob blesku jutranjega lesketa . . .

izpraznili Celovec in za to sprejeli ironično pohvalo iz Pariza, ne smemo postopati še nadalje na tako samomorilen način. Postopanje Celovčanov je umevno, ker je njihov interes, da žrtvujejo milijone in storijo vse, da bi si pridržali svoje zaledje in da bi se gospodarsko rešili. Temu nasproti pa tudi naše postopanje ne sme biti polovičarsko. S tem, da mi držimo pas A, si držimo samo lastno zemljo in sicer v svesti, da so nam tudi na Koroškem vže dosti slovenske zemlje ukradli. Tega naj vlada nikakor ne pozabi. Ravno tako trda naj bo vlada tudi glede načina glasovanja. Tudi v tem oziru zahtevajo Nemci, da glasujejo v tem pasu razni Nemci, ki se potikajo po celi Avstriji. Glasovanje naj izvršijo naše oblasti in to glasovanje naj bo merodajno za našo vlado in naše vojaštvo, pa nikdo drugi!! — Punktum!

Mirovna pogodba in glasovanje na Koroškem.

O načinu, kako se ima izvršiti plebiscit na Koroškem, vsebuje St. Germainška mirovna pogodba te-le določbe:

Člen 49. Prebivalci celovške kotline se vabijo, naj z glasovanjem označijo državo, kateri hočejo da pripada njihovo ozemlje.

Člen 50. Celovška kotlina se deli z ozirom na priprave za plebiscit v dve coni: v prvo severno in drugo južno cono. Celovška kotlina se podreja kontroli posebne komisije, ki je s tem dobila nalogo, da tamkaj pripravi plebiscit in zagotovi nepristransko upravo. Ta komisija bo sestavljena tako-le: 4 člani, ki jih imenujejo Zedinjene države ameriške, Velika Britanija, Francija in Italija, 1 član, ki ga imenuje Avstrija, 1 član, ki ga imenuje država SHS. Avstrijski član se udeležuje posvetovanj te komisije samo v slučaju, ako se bo razpravljalo o vprašanjih, tičečih se druge cone, jugoslovanski član pa bo sodeloval pri posvetu samo, ako se

In noč . . . , noč se je strnila in legla v njegovo mlado dušo.

In še je sanjal in se oprijemal bilke ob potopu . . . in govoril o sreči vzcveteli in pozdravljal naravo v majnem jutru — bolnik z mehko dušo! In je poletel ob obal morja neskončnih in se šetal v gajih lovorjevih in mirtinih . . . in je nametal žarne slike na platno in smrtni grozici — ves nežen še tedaj — — —

In ko se je poslovil, je bilo majnika konec in konec pomladi! A bele, sanjajoče cvetke so mu bile pogrebci in pognale koreninice tja do srca, da vsrkajo vase sok ljubezni in dobrote . . . in ga čuvajo, napojene s srčno krvjo njegovo — — cvetke nagrobne . . .

Tebi je dobro, tovariš! In ker si ga nam iztrgal iz naših poljan in nas zapustil bolj bedne in revne kot kdaj — je t' accuse, mon Dieu! — — He, begunec nepokojni, ki si romal Golgato stoterokrat: Ti ki si videl gorje in je okusil neizmerno — stopi tja ob sveži grob, posut z belimi, sanjajočimi cvetkami, napojenimi s srčno krvjo njegovo in zmoli očenaš v pokoj oni mehki duši! — —

In o most, v avgustu 1919.

Tugomèr.

bo razpravljalo o vprašanjih, ki se tičejo prve cone. Sklepi komisije so veljavni, ako se sprejme z večino glasov. Drugo cono zasedejo avstrijske čete, upravljala pa se bo po določbah avstrijske administracije. Prvo cono so okupirale jugoslovanske čete in se upravlja po splošnih določbah jugoslovanskih zakonov. V obeh conah se mora število vojaštva omejiti na efektiv, ki ga določa komisija kot zadosten za vzdrževanje javnega mira in reda. Te čete bodo izvrševale svojo nalogo pod nadzorstvom imenovane mednarodne komisije. Te čete se morajo čim najpreje nadomestiti s policijo, ki se ima rekrutirati na licu mesta. Mednarodna komisija ima nalogo, da organizira glasovanje in ukrene vse potrebno, da se zagotovi svoboda, točnost in tajnost tega glasovanja. V prvi coni se izvrši plebiscit tekom prvih treh mesecev, čim stopi v veljavo mirovna pogodba. Dan glasovanja določi mednarodna komisija. Ako izpade ljudsko glasovanje na korist države SHS, potem se izvede plebiscit v drugi coni v prvih treh tednih po razglasitvi glasovalnega rezultata v prvi coni. Tudi tu določi dan glasovanja mednarodna komisija. Ako pa izpade glasovanje v prvi coni na korist Avstriji, odpade v drugi coni ljudsko glasovanje in vse to ozemlje ostane definitivno pod avstrijsko suverenostjo. Glasovalno pravico za plebiscit ima ne glede na spol vsaka oseba, ki je 1. dne 1. januarja 1919 prekorčila 20. leto; 2. ki je imela 1. januarja 1919 redno stanovišče v eni izmed con, v katerih se ima vršiti plebiscit, in 3. ki je bila v eni izmed omenjenih con rojena ali je tamkaj stalno bivala od 1. januarja 1912, odnosno si tamkaj pridobila domovinsko pravico. Rezultat glasovanja se odloča po večini glasov, ki so bili oddani v dotični coni. Po izvršitvi glasovanja obvesti mednarodna komisija aliirane in asociirane velesile o rezultatu. Istočasno se objavi podrobno poročilo o poteku ljudskega glasovanja.

Ako se glasovanje v prvi ali drugi coni izvrši v prilog pridružitvi k državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, izjavlja Avstrija, da se od tega trenutka odpoveduje na korist državi SHS vsem pravicam in pravnim naslovom na to ozemlje. V sporazumu z mednarodno komisijo se bo nato srbsko-hrvatsko-slovenski vladi dala prilika, da postavi na imenovanem ozemlju svoje definitivne oblasti. Ako odloči ljudsko glasovanje v prvi ali drugi coni na korist Avstriji, bo avstrijska vlada po deseženem sporazumu z mednarodno komisijo dobila priliko, da postavi svoje oblasti z definitivnim značajem v celovški kotlini ali v drugi coni. Čim bo uprava tega ozemlja na ta način bodisi po državi SHS, bodisi po Avstriji zasigurana, prenehajo vsa pooblastila mednarodne komisije. Stroške vzdrževanja te mednarodne komisije nosita Avstrija in država SHS vsaka do polovice.

Političen pregled.

Radgona. Na izbornu obiskanem prote. tmem shodu, ki se je vršil v pondeljek v Radgoni so sprejeli sledeče resolucije: 1. Danes na protestnem shodu zbrani Slovenci pod nikakim pogojem ne zapustijo Radgone in slovenskih vasi Poterna, Žetinci, Dedonjci, Zenkovci, Slovenska gorca, Stara-nova vas. Obračajo se zaupanjem na pravičnost konference v Parizu in na moč naše vojske. Apeliramo obenem na vrhovno zapovedništvo naše vojske, da takoj vse potrebno ukrene, da se tudi proti volji krivičnih sodnikov entente Radgono vojaško brani. 2. Radgona je ključ Prekmurja, ker sta tu edina dva mosta, ki vežeta skoraj celo severno Prekmurje za dolgo

časa v oni gospodarski stiski, v kateri so je zapustili boljševiki. Vsa prekmurska trgovina teži od nekdanj v Radgono in nima nobenega svojega trgovskega središča. 3. Kakor Prekmurje, tako teži tudi gornje Mursko polje in Slovenske gorice k Radgoni ter je Radgona naravno gospodarsko, jezikovno in geografično središče celega ozemlja, v katerem živi en narod, ki govori en jezik. Radgona pod Jugoslavijo bo mogočno se razcvitajoče mesto, katerega provita bo deležena tudi okolica, Radgona pod Nemško Avstrijo pa bi propadla v vsakem oziru, otežkočeno pa bi bilo tudi gospodarsko življenje Prekmurja in vse okolice. 4. V najzadnjem trenutku, ko se gre za biti ali ne biti mesta Radgone in popolnoma slovenskih vasi Poterna, Žetinci, Dedonjci, Zenkovci, Slovenska gorca in Stara-nova vas, kjer prebiva 10.000 Slovencev, ktere se hoče izročiti vsenemškemu žrelu, obračamo se z največjim zaupanjem na najvzvišenejši simbol našega narodnega ujedinjenja, Vašo kraljevsko visokost prestolonaslednika Aleksandra ter Vas prosimo, da se z vso vsmo in z vsemi Vam pristojecim vplivom zavzamete za zadnji kos Jugoslovancov. Trdno zaupamo na Vašo kraljevsko besedo, da ne sme biti izgubljen niti najmanjši del našega ujedinjenega naroda, posebno pa ne Radgona, kjer so padle še pod roko avstrijskih Germanov že maja leta 1918 prve jugoslovanske žrtve za našo narodno svobodo.

Dnevne novice.

Klerikalci v pravi luči. Naši klerikalci imajo vedno polna usta, da samo oni delajo za narod. Kako so delali za narod, to najbolj dokazuje revizija deželnega in občinskega gospodarstva na Kranjskem, ki so ga leta in leta imeli v rokah klerikalci. Tedaj so bili na Kranjskem klerikalci edini gospodarji. Delali so, kar so hoteli. Niti en dacer ni bil nastavljen brez dovoljenja klerikalcev — pa tudi niti ena krona ni šla iz deželne blagajne brez vednosti klerikalnih voditeljev. Klerikalna pšenica je šla v klasje, da je bilo veselje. Rajali so in peli, da je bilo veselje. Meščana in delavca so pa pritiskali na razne načine. Nadzorstva seveda niso hoteli nobenega, ker so sami nadzorovali svoje gospodarstvo. Toda prišel je polom. Tisti dan, ko je dr. Šušteršič, obdan tudi od nekaterih onih poslancev, ki sede danes v Narodnem predstavništvu v Beogradu, klical na boj proti Srbom ter razbijal Srbom glave, je bil začetek konca klerikalne glorie. Šušteršič s svojimi kompanjoni ni razbil Srbom glav, marveč je srbski meč premagal trblo Avstrijo, zaščitnico slovenskega klerikalizma. Šušteršič je kakor ubežni kralj pobral svoje prisleparjene milijone, ki jih je iztisnil iz zapeljanega ljudstva, ter zbežal, ker je dobro vedel, da bi slovenski narod, pa tudi srbski narod zahteval zadoščenja in obračuna. Zdaj pa prihajajo na dan računi klerikalnega gospodarstva. Posebna komisija je namreč preiskala klerikalno deželno gospodarstvo na Kranjskem. Iz te revizije se jasno razvidi, da so klerikalci kranjsko deželo, torej kranjskega davkoplačevalca čisto navadno osleparili. Živeli so lepo na deželne stroške, vozili se v avtomobilih, zidali si vile ter razmetavali tisočake in tisočake edinole v strankarske namene, da s tem ohranijo svojo moč. Danes je sva jugoslovanska javnost prepričana, da se klerikalni stranki ne more dati v oskrbo nobene korporacije več. In če pravijo klerikalci, da so se v zadnjem času, odkar je s polomom Avstrije odklenkalo protekciji od habsburške strani, poboljšali, je to hinavščina in pa strah pred razmerami. Kdor opazuje njihov politični boj, kdor čita njihovo časopisje, vidi prav isto stranko, kakor je bila pred leti, samo zaradi lepšega si je nadela nekoliko jugoslovanske barve. In naloga vsakega pravega in zavednega jugoslovanskega državljanca je, da z vsemi močmi in sredstvi dela na to, da se klerikalizem zopet ne vije v naše narodno telo, ker bi to pomenjalo konec naše narodne države.

Drage obleke. Kdor hodi po mariborskih ulicah ter opazuje razložbe, vidi, da se cene blagu ne znižujejo, marveč naraščajo od dne do dne. Danes stane obleka skoro že 2000 kron, klobuk pa 200 kron. Navaden človek, ki živi iz rok v usta, si tega ne more kupiti. Pa tudi našemu kmetu je pošel papir, ki mu ga je morda prinesla vojna, ker je večinoma poplačal dolgove ter zamašil druge luknje. Če vprašaš trgovca, zakaj je vse tako drago, dobiš enostaven odgovor: to je carina! In res je. Carina na to blago je tako visoka, da podvoji, potroji cene blagu. Naša vlada v Beogradu namerava to carino znižati in je napravila tudi že tozadevne sklepe in odredbe. Naši klerikalci pa, na čelu jim dr. Korošec in dr. Hohnjec, so glasovali proti temu, in sicer samo zaradi tega, ker Gostinčar ni več minister in ne vleče več ministrske plače. To je torej ona klerikalna ljubezen do ljudstva.

Boj za naše Koroško. Na Koroškem se bliža ljudsko glasovanje. Naši narodni pionirji delajo z vsemi močmi, da se reši vsaj en del našega slovenskega Korotana. Važno, odločilno vlogo igra pri tem naše vrlo vojaštvo. Klerikalci, in na žalost moramo priznati, koroški slovenski klerikalci delajo proti temu. V narodnem predstavništvu sta klerikalna poslanca Grafenauer in Smodej glasovala proti proračunu, v katerem je tudi postavka za vzdrževanje našega vojaštva na Koroškem in za vzdrževanje našega požrtvovalnega uradništva. Da se dela od klerikalne strani sistematično proti narodnemu delu na Koroškem, je razvidno tudi iz gonje, ki jo je pričela „Straža“. Narodnim boriteljem predbaciva ta list, da prirejajo le veselice, na katerih pijejo, plešejo, razgrajajo, povrh pa uganjajo liberalno politiko, čeprav dobro vedo, da je vse delo tako idealno in požrtvovalno. Klerikalci vedo, da se na Koroškem z delom, ki ga pozna njihova stranka, ne doseže nič. Pravi narodnjaki se pa ne zmenijo za te škodljivce in gredo svojo pot, ki vede do osvoboditve našega Korotana.

Pisatelj Ks. Meško, begunec iz Marije na Zili, je imenovan za administratorja župnije Tinje pri Velikovcu.

Notar v Velikovcu. V Velikovcu prične uradovati notar Kolšek iz Ribnice namesto notarja Rabitscha. Obenem je imenovan za nadzornika mestne hranilnice.

Kmetijska šola na Hoprijanu pri Velikovcu prične šolsko leto mesca novembra.

Uporaba šolskih prostorov za izvenšolske prireditve. Šolska poslopja se smejo oddati samo za učne namene, telovadnice za telovadbo, vendar se v slučaju, da so dani ti pogoji, uporabo ne sme odrediti nobeni stranki proti zagotovitvi plačila vsake škode in proti založitvi stroškov za snaženje in morebitno vporabo luči.

Na III. deški ljudski šoli pri Magdalen se vrši vpisovanje učencev po sledečem redu: 15. septembra v ponedeljek od 8. do 12. ure predpoldne v I. in II. razred; od 15. do 17. ure popoldne v III. razred. 16. septembra, v torek od 8. do 12. ure predpoldne v IV. in V. razred. Opozarjamo na določbo mest. šol. sveta, da naj starši, ozir. njih namestniki privedejo otroke osebno k vpisovanju ter predložijo rojstni list, spričevalo cepljenja, zadnje šolsko naznanilo, po možnosti tudi domovnico.

Vpisovanje v mestno deško zavetišče v dr. Schmidererjevi ulici šte. 26, se vrši v ponedeljek t. j. 15. septembra 1919 ob 8mih do 10tih dopoldan. Dečki vnovič vpisani naj pridejo tudi tisti dan ob 10tih do 12tih s starši ali njih namestnikom. Tisti dečki, kateri so obiskovali mestno šolo naj s seboj prinesejo zadnje šolsko spričevalo in prošnjo za vsprejem. Začetek pouka se bo posebej razglasil. Revni, pa pridni dečki očetov rezervistov imajo prednost.

„Glasbena Matica, Maribor“ v Mariboru ustanovi na podlagi sklepa odbora seje mešan zbor. Vpisovanje pevkv v zbor „Glasbene Matice“ se vrši v ponedeljek, dne 15. t. m. od 17. ure popoldne do 19. ure zvečer na meščanski šoli, Kaiserstrasse št. 1 I. nadstropje. Vsaka na novo prigrasivša se pevka navesti mora natančne rojstne podatke, stan oz. poklic in sta-

novanje. Vpisovanje je določeno samo za en dan, ker se prihodnje dni že prične s poukom. Odborova želja je, da se ustanovi poleg lepotešvilnega in izza zadnjega koncerta poznanega izbornega moškega zbora enako visoko stoječ ženski oziroma mešan zbor; radi tega vljudno vabimo vse za lepo slovensko in slovansko pesem vnete gospe in gospodične, da se temu pozivu polnoštevilno odzovejo. Zadržane naj zglase svoj pristop z gorenjimi podatki po dopisnici na naslov koncertnega vodje, gosp. sodnega svetnika Oskarja Deva, Maribor, Okrožno sodišče.

„Glasbena Matica, Maribor“ nujno prosi rodoljube, da ji posodijo za glasbeno šolo gosli, katerih sedaj ni mogoče kupiti. Vodstvo jamči, da se gosli vrnejo nepokvarjene.

Glasbena šola „Glasbene Matice“ se otvori s 1. oktobrom. Podučevali bodo prvovrstni učitelji konservatoristi v slovenskem in za učence, ki slovenščine niso zmožni, v nemškem jeziku. Podučevalo se bo po najnovejših metodah. Vabimo na vpis. Vse podrobnejše razglasi no pravočasno po plakatih.

Prva hrvatska tvornica štapova v Bregani pri Samoboru je darovala na prošnjo odbora Marib. slov. ženskega društva za naše koroške ranjence 42 prav lepih, močnih palic. Hrvatskemu podjetju za lep dar prisrčna hvala!

Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor priredi v nedeljo dne 14. septembra 1919 ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru društven shod s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Slučajnosti (nabavni prispevek itd.). Tovariši udeležite se polnoštevilno važnega shoda. Pozivljajo se posebno novi člani, da pokažejo zanimanje za stanovsko narodno društvo. Kdor je službe prost, naj pride vsak na shod.

Sokolski vestnik

Sokolski veselčni odsek za Studence se vabi k seji v soboto dne 13. septembra ob 20. uri zvečer v Narodnem domu.

Mariborski Sokol priredi dne 21. septembra ob 15. uri popoldne javno telovadbo v Studencih na telovadišču otroškega vrta. Po nastopu se vrši ljudska veselica, pri kateri sodelujejo mariborske in studenške dame in sokolice. Za prvo javno slovensko veselico v Studencih vlada veliko zanimanje.

Šoštanj. Sokolski izlet v proslavo 10 letnice šoštanskega izleta v zvezi s krožnim izletom Celjske Sokolske Župe z dne 7. septembra t. l. je uspel nad vse zadovoljivo. Da je preprostemu človeku vpogled v požrtvovalno, odgojevalno delo Sokolstva, ki ne išče ne dobička ne slave, temveč le dela iz človekoljubnih nagnob v prid bližnjemu — v prid slovenskemu narodu! Pristrčni pozdrav od strani staroste br. Lukmana na šoštanski postaji, ki je veljal iz Celja, Žalca, Braslovč, Vranskega, Mozirja in drugod številno prihitelšim Sokolom, ter iz Koroškega in iz Mislinjske doline došlim narodnjakom, je našel srčen odmev med vsemi navzočimi. Sledil je pohod Sokolov, Sokolic in naraščaja, ter požarne brambe po mestu. Imamo zanesljive dokaze o tem, da so strumne Sokolske vrste izpodbudile marsikaterga mlačeža iz dosedaj brezbriznosti k skupnemu narodnemu delovanju. V imenu gerenta in sosveta je pozdravil sokolske goste z mestne hiše okr. sod. J. Serneč ter ponavljajmo iz njegovih besed tukaj le poziv, da naj nam bodi sokolsko povelje: kriti! tudi v vsem bodočem, še nikakor ne

končanem narodnem boju vedno eno izmed najpomembnejših smernic. Krijmo vsakega napadenega posameznika, t. j. priskočimo mu takoj na pomoč najprej njemu najbližji in potem še tudi vsa celota, ker če puščamo giniti posameznike, jim neodvratno tudi sledi pogin celote. Kriti, kriti in zopet kriti v nevarnosti se nahajajoče sorojake, bodi nam geslo, ker le tako širimo medsebojno zaupanje, osnujemo in utrdimo zvestobo ter omogočimo skupni nastop in — zmago. V odgovoru staroste Celjske Sokolske Župe br. Smrtnika se je ta spominjal na prejšnje šoštanske obiske celjskega Sokola in na napade po šoštanskih nemškutarjih, katerim so bili Sokoli stalno izpostavljeni. To je sedaj sicer minulo, ali čuječnost ostane še vedno na mestu tudi za vse bodoče čase! Na srečno izbranem in vzgledno opremljenem veseličnem prostoru (sejmišču) izvršene proste vaje (Dunajske) po članih, proste vaje (Ljubljanske) proizvedene po Celjankah in Šoštanjankah, ter — Dunajske — proizvedene po Šoštanjankah, proste vaje šoštanskega dečkega, dekliškega in obrtnega naraščaja, ter vaje vzornih sokolskih vrst iz Celja in iz Žalca na orodju so kazale pod vodstvom načelnika župe br. Jerina krasni uspeh pridnega združenega dela! Za izvežbanje šoštanskih vrst bodi izrečena vsem vaditeljem, vaditeljicam in posebno br. Kurniku sokolska hvala! Po telovadbi so sledili poljudni govori za na veseličnem prostoru zbrano občinstvo in sicer po v vsakem oziru neumornem načelniku br. Kurniku, ki je z zanimivimi podatki opisal mukatrpno zgodovino šoštanskega Sokola in pomen njegovega delovanja za vse sloje našega naroda, po br. dr. Gvidomu Sernecu, odvetnik iz Celja, ki je v izredno učinkoviti obliki ljudstvu dokazoval, da se od Jugoslavije ne sme zahtevati, da čez noč izbriše vse posledice 5 letne svetovne vojne, katero so le zakrivali naši dedni sovrazi Velkonemci in da more Jugoslavija povzročeno škodo le s skupno pomočjo — vseh nas ublažiti in omiliti, dočim samo načelno zabavljanje le škodo poveča. Slednjič je še spregovoril starosta najstarejšega Sokola iz bivše Štajerske, t. j. Mozirkega Sokola br. Lipold, ki je na podlagi lastnih izkušenj pač upravičeno pozival k vstranosti ne glede na kakoršne koli ovire, ki bi se stavile našemu razvoju. Petje narodnih pesmi posebno srčno od strani našega sokolskega naraščaja, srečolov, godba in ples so zaključile to skvelo uspelo slavje, katero je bil tudi počastil s svojim obiskom srbski polkovnik Todorović iz Celja; od poslednjega, kakor od vseh naših gostov se je na kolodvoru srčno poslovil podstarosta br. Volk. Izrečena bodi iskrena hvala br. Kurniku kot preglednemu in sploh izvrstnemu aranžerju, veseličnemu odseku ter pridnim sodelavkam v izborni založenih in ozaljšanih šotorih.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Protiangleške demonstracije na Reki.

Reka, 11. septembra 1919. Več sto Italijanov je priredilo pred angleškimi vojašnicami kot protest proti uvedbi angleške policije demonstracijo. Med demonstranti so bili tudi italijanski oficirji in vojak. Nastopiti je moralo angleško vojaštvo. Angleži so vdrl v vojašnico reške prostovoljne legije ter jo razorožili.

Ne pozabite na naročnino!

Potrebujem več

drvarjev in oglarjev.

Plača in hrana po dogovoru.

DRAGO KOBİ, lesna trgovina, Maribor.

Na vrtu gostilne „Pri zelenem travniku“, popreje gostilna Kovačič, Meljska cesta, se vrši v nedeljo, dne 14. t. m.

KONCERT.

— Svira godba Felserova. —

Začetek ob pol 15. uri popoldne. Vstop prost.
Izborno staro in novo vino lastnega pridelka, pivo, topla in mrzla jedila itd.

Za mnogobrojen obisk se priporoča
Rudolf Marks, gostilničar.

Razglas.

Ker se je v Mariboru in okolici pojavila slinovka odrejam, da se do preklica sistirajo živinjski in prašičji sejmi.

Mestni magistrat Maribor, dne 11. septembra 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

MALA OZNANILA.

Zgubil se je vojaški list glaseč se na Franjo Cajnko in notes. Najditelj naj ga odda v našem upravnistvu, kjer dobi 100 kron nagrade. 3—2

ŠOTA

3—2

za kurjavo, izolacijo, stelivo in druge svrhe uporabljivo, dobavlja v vagonih in na drobno

F. & A. Uher, Ljubljana

Telegr.: Uherped

Inter. telefon 117

VABILO

na

zborovanje

članov društva

Verein zur Unterstützung in Sterbefällen für Bedienstete der Südbahngesellschaft in Innsbruck

katero se vrši

v nedeljo, dne 28. septembra 1919 ob 15. uri popoldan v dvorani gostilne g. Vlahoviča v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 38

s sledečim

dnevnim redom:

1. Poročilo posloводства o prevzetju in ustanovitvi jugoslovanskega dela društva v Mariboru.
2. Volitev poslovalnega odbora in sicer: predsednika, tajnika, blagajnika in 6 odbornikov, kakor teh namestnikov.
3. Sklep o stališču proti centrali v Inomostu.
4. Sklep o visokosti članarine in odpravnine.
5. Gratifikacije funkcionarjev.
6. Slučajnosti.

Ker je zborovanje za vsakega člana zelo važno, naj se ga udeležijo po možnosti vsi v Mariboru stanujoči člani.

Maribor, dne 10. septembra 1919.

Verein zur Unterstützung in Sterbefällen für Südbahnbedienstete in Innsbruck.

Posloводство Maribor.

3—1

V zalogi »Tiskovne zadruga« v Mariboru je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirč, profesor v Mariboru.

Brošura stane 11—K, s poštnino 1'05 K

Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Izdaja Tiskovna zadruga

Rogaška Slatina

Tempel vrelec.

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje.

Styria vrelec.

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic in sladkorni bolezni.

Donati vrelec.

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, želodčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška Slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-solnatih rudnisko-kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljše sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška Slatina

je najboljše namizna in zdravilna mineralna voda, katere nima nikdar slabega okusa ali duha.

Podružnico v Mariboru

Gospodska ulica št. 38

je ustanovila tovarna za barvanje in kemično čiščenje oblek in vsevrstnega blaga, svetlokanje (ovratnikov, srajc, zapestnic itd.)

3—2

JOS. REICH

LJUBLJANA

NOVO MESTO

MARIBOR

Agitirajte povsod za naš list!

MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

— Ugodni krediti in predujemi. —

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev

Borzna naročila

Sprejem in oskrba depotov

Samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank

Inkaso in eskont menic

Nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva

Potovalna kreditna pisma

Sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun

Maribor, Tegetthoffova cesta št. 11

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru